

Коляда Анастасія Миколаївна
Національний університет «Одеська юридична академія»,
студентка 4-го курсу факультету кібербезпеки
та інформаційних технологій

КОРОТКИЙ ОГЛЯД ЯВИЩА ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

Явище електронних платіжних систем, або систем електронних платежів відносно недавно відрите. Проте, завдяки ряду значущих переваг, набуває все більшої й більшої популярності. Для кожного з нас поняття і призначення таких систем перестало бути чимось новим і увійшло до переліку звичних і буденних. Так, головним призначенням електронних платіжних систем залишається здійснення онлайн-платежів – оплата товарів та послуг, мобільного зв'язку, комунальних послуг, кабельного та супутникового телебачення, різноманітних послуг провайдерів, онлайн-шопінг.

Електронні платіжні системи використовують платіжним засобом електронні (цифрові) гроші, які являються аналогом готівці. Такий вид платіжного засобу дозволяє миттєво передавати гроші між електронними гаманцями. [2]

Головними методами, що залучені до реалізації безготівкових електронних платежів відносяться кредитні картки, дебетові картки, АСН – сервіс, що контролює транзакції електронних платежів, шляхом використання прямих депозитів, прямих дебетів та електронних чеків. [1]

Такі методи електронних платежів охоплюють три основні типи операцій:

1. Одноразовий платіж від клієнта до постачальника.

Зазвичай використовується, коли ви здійснюєте покупки в Інтернеті на сайті електронної комерції, наприклад Amazon. Ви натискаєте піктограму кошика для покупок, вводите дані своєї кредитної картки та натискаєте кнопку оплати. Сайт обробляє дані вашої кредитної картки та надсилає вам елек-

тронне повідомлення з повідомленням про те, що ваш платіж отримано. На деяких веб-сайтах ви можете використовувати електронний чек замість кредитної картки. Щоб здійснити оплату електронним чеком, ви вводите номер рахунку та номер маршрутизації вашого банку. Постачальник санкціонує оплату через банк клієнта, який потім ініціює електронний переказ коштів (EFT) або друкує чек і надсилає його продавцю.

2. Періодичний платіж від клієнта до постачальника.

Рахунок оплачується регулярно, спланованим прямим дебетом з вашого поточного рахунку або автоматичним стягненням з кредитної картки. Цей тип платежів зазвичай пропонують автомобільні страхові компанії, телефонні компанії та компанії з управління кредитами. Деякі довгострокові контракти (наприклад, у тренажерних залах чи фітнес-центрах) вимагають такого типу автоматизованого графіка платежів.

3. Автоматичний платіж від банку до постачальника.

Використовується, коли ваш банк повинен запропонувати послугу, яка називається Інтернет-оплата рахунків. Ви входите на веб-сайт свого банку, вводите інформацію про постачальника та уповноважуєте свій банк електронним способом перераховувати гроші з вашого рахунку для оплати вашого рахунку. У більшості випадків ви можете вибрати, чи робити це вручну для кожного платіжного циклу, чи автоматично оплачувати рахунки в один день кожного місяця.

Так, не складно зрозуміти, що електронний платіж являється дуже зручним для споживачів. У більшості випадків потрібно лише один раз ввести інформацію про рахунок – наприклад, номер кредитної картки та адресу доставляння. Потім інформація зберігається у базі даних на веб-сервері продавця. Далі при поверненні на веб-сайт, здійснюється тільки процес входу, який використовує вже відоме раніше ім'я зареєстрованого користувача та його пароль. І, в решті решт, завершення транзакція залишається таким же простим, як клік кнопкою миші: необхідно лише підтвердження здійсненої покупки [1].

Отже, правила користування послугами платіжних систем доволі прості, що і показує доступність даної функції для кожної людини. Так, будь-хто може зареєструвати для себе електронний рахунок. Для цього не вимагається жодних спеціальних знань, оскільки усі дії, які необхідно здійснити, являються досить таки інтуїтивними. Наступним вирішальним фактором активного впровадження електронних платіжних систем являється їх мобільність. Завдяки цьому, місце положення користувачів ніяк не впливає на їх здатність здійснення фінансових операцій. Також платежі у мережі характеризують себе як ті, що мають високий рівень оперативності та відзначаються застосуванням стійких криптографічних алгоритмів, що забезпечують безпеку на всіх рівнях процесу електронного обігу коштів у мережі.

Список використаних джерел:

1. Чубенко А. Г., М. В. Лошицький, Д. М. Павлов, С. С. Бичкова, О. С. Юнін. – Держатель електронного платіжного засобу; Довідник учасників СЕП; Система електронних платежів національного банку (СЕП); Користувач платіжної системи; Менеджер програми // Київ: Ваїте, 2018. – С. 211; 224; 615; 363; 395. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://finmonitoring.in.ua/wp-content/uploads/2018/12/terminologichnij-slovník_finmonitoring.pdf

2. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України / Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>

Ключові слова: система електронних платежів, електронні гроші, покупки.

Ключевые слова: система электронных платежей, электронные деньги, покупки.

Keywords: electronic payment system, electronic money, purchases.

Науковий керівник: к.т.н., доц. Кухаренко С. В.